

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Soru Önergeleri Birimi

7/11943

GK 106

Sayı : B.10.0.SOB.00.00.00.0/ 3960

Konu: Yazılı Soru Önergesi Cevabı

01.11.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25/01/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-19042 sayılı yazınız.

Bartın Milletvekili Sayın M. Rıza YALÇINKAYA tarafından verilen “Domuz gribi aşılarının kullanımına ilişkin” 7/11943 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER:

1-Önerge cevabı (3 Sayfa)

Bartın Milletvekili Sayın M. Rıza YALÇINKAYA tarafından verilen "Domuz gribi aşılarının kullanımına ilişkin" 7/11943 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

SORULAR:

Dünyada, 2009 yılı ilkbaharından itibaren büyük tartışmalara yol açan domuz gribi konusunda, dünyanın en saygın eğitim kurumlarından olan Harvard Üniversitesi ve İngiliz Medical Research Council tarafından bir araştırma yapılmış ve yapılan bu çalışmada, domuz gribinin, her yıl milyonlarca insanın yakalandığı mevsimsel gripten çok önemli bir farkı olmadığı, hatta virüsün öldürücü etkisinin mevsimsel gripten daha düşük olduğunun belirlendiği açıklanmıştır. (Vatan Gazetesi, 04.01.2010)

Harvard Üniversitesi uzmanlarının açıklamalarına göre domuz gribi hemen hemen normal grip kadar can almış, en büyük farkı ise akciğerlere çok daha derinlemesine nüfuz etmesinin olduğu açıklanmıştır. Araştırmanın başındaki isim olan Harvard Profesörü Mark Lipsitch, yaptığı açıklamada; ilk başlarda virüsün etkisinin ne şekilde olacağını tahmin etmek zordu, ama şimdi elimizdeki verilere baktığımızda bunun normal grip virüsünden çok da farklı etkilere sahip olmadığını görüyoruz ifadesini kullanmış ve domuz gribinin hala ciddi bir hastalık olduğunu ve her yıl grip aşısı olunmasını tavsiye ettiklerini belirtmiştir.

Bu sonuçları ABC televizyonuna değerlendiren Hunter College Profesörü Rhilip Alcibes, Grip ciddi bir hastalıktır. İnsanları öldürür. Ama dünyayı saracağını iddia ettiğiniz bir grip salgınına karşı küresel bir önlem faaliyetine giriyorsanız elinizde felaketi ve krizi gösterecek somut verilerinizin olması gerekir. Çok az veriyle çok aşırı önlemler alındı, şimdi herkes bu hastalığın abartıldığının farkına vardı demiştir. Yine ABC'ye hastalığı yorumlayan İngiliz uzman Anne Presanis, ilk başlarda bunun ne kadar ciddi bir tehdit olduğu konusunda çok bilgi yoktu ve elimizde ne veri varsa ona göre hareket ettik demiştir. Kanadalı mikrobiyoloji uzmanı Neil Rau: bu yaşadığımız salgınların en hafifiydi ama en güçlüsüymüş imajı yaratıldı. Hala salgının Dünya Sağlık Örgütü tarafından orta derece olarak derecelendirilmesine anlam veremiyorum. Artık ortada çok hafif geçen bir salgın var demiştir. Güney Carolina Üniversitesi bilim adamı ve ABD'nin ünlü sağlık yazarlarından Dr. Russell Blaylock: bilim dünyası bu sonuçları daha önceden öngörebilmiş olsaydı, tüm dünya genelinde toplu aşılama faaliyetleri gibi önlemler alınması söz konusu olmayacaktı demiştir. Sağlık kitaplarıyla ünlü Dr. Joseph Mercola; bu salgının gerçekleşmeyeceği başından beri belliydi. 2009 yılı hükümetlerin ve ilaç endüstrisinin karıştığı en büyük sağlık skandallarından birinin yaşandığı yıl olarak hatırlanacak. Tüm dünyaya korku salıp domuz gribini çok tehlikeli bir hastalıkmiş gibi gösterenler ceplerini doldurdu, demiştir.

Harvard Üniversitesinin araştırmasına göre; H1N1 belirtileri gösteren hastaların yüzde 1.44'ü hastanede tedavi edilmiş, yüzde 0.239'u yoğun bakıma alınmış, yüzde 0.048'i yani yaklaşık 10 bin kişi ise hayatını kaybetmiştir. Buna göre domuz gribinin ölümcüllüğü, her yıl düzenlenen grip aşısı kampanyalarına rağmen mevsimsel grip virüsüne 36 bin can veren Amerika için çok daha düşük kalmıştır.

Harvard Üniversitesinin yapmış olduğu açıklamalar neticesinde, domuz gribi, Amerika'da ve artık birçok ülkede gündemini yitirmiştir. Fransa Sağlık Bakanlığı vatandaşların yüzde 76'sının domuz gribi aşısı olmayı düşünmediğini belirlemesinin ardından, elinde kalan milyonlarca doz, domuz gribi aşısını satma kararını almıştır.

Sağlık Bakanlığımızın elinde de çok fazla aşı kaldığı bilindiğine göre;

SORU 1- Bakanlık olarak domuz gribi salgın hızının azaldığına inanıyor musunuz? Azaldı ise neden vatandaşlarımız bilgilendirilmemektedir? Neden hala televizyonlarda aşı vurulması lehinde reklamlara yer verilmektedir?

SORU 2- Sağlık Bakanlığı elinde kalan aşıları diğer ülkelere satmayı veya hibe etmeyi düşünmekte midir? Bu günlerde hibe olarak diğer ülkelere gönderilmiş aşı var mıdır? Bosna Hersek, Makedonya Cumhuriyeti, Afganistan'a ve Kuzey Irak'a hibe aşı gönderildiği doğru mudur? Bunlar hangi aşılardır? Bu aşıların adedi ve maddi değeri nedir?

SORU 3- Bakanlığınız tarafından, 2-3 ay sonra yeniden hortlayacak olan, Kırım Kongo Kanamalı Ateşi salgınına karşı ne tür önlemler alınmaktadır? Bu konuda bilim kurulu oluşturulmuş mudur? Oluşturulması düşünülmekte midir? Veya "Pandemi Bilim Kurulu" bu konuda da çalışmaya devam edecek midir? Bu kuruldun, domuz gribi çalışmaları sırasında istifa edenler olmuş mudur?

SORU 4- Aşı ithal eden firmaların arasında, Başbakana özel danışmanlık yaptığı söylenen Cüneyt ZAPSU'nun, 1. derece olan bir akrabasının firmasının yer aldığı doğru mudur?

SORU 5- Bugüne kadar domuz gribine yönelik olarak aşı ile teşhis-tedavi harcamalarının maliyeti ne kadar olmuştur?

SORU 6- Bakanlığınız tarafından domuz gribinden öldüğü belirtilen hastaların otopsi bulguları açıklanmış mıdır? Kaç hastaya tıbbi otopsi yapılmıştır?

SORU 7- Aşı ve ilaç firmalarınca, Bakanlığınıza bağlı bürokratlardan ve doktorlardan kimler, hangi konferanslara, bilimsel aktivitelere götürülmüşlerdir? Tarafınızdan bu konuda bir çalışma yapılmış mıdır? Veya yapılması düşünülmekte midir?

CEVAPLAR:

Harvard Üniversitesi'nde görev yapan bazı bilim adamlarına ait bir yayından alıntı yapılarak basın organlarında kullanılan ifadeler, söz konusu yayının içeriğini yansıtmaktan uzaktır. Yayın içerisinden polemik konusu olabilecek bazı ifadelerin özellikle seçildiği görülmektedir. Söz konusu ifadeler, pandeminin en yoğun döneminden sonraki bir tarihte yapılan değerlendirmelerdir. Oysa başlangıç sürecinde pandeminin nasıl bir seyir izleyeceği bilinmemekteydi. Hükümetlerin, vatandaşlarını risklere karşı korumak üzere gerekli tüm tedbirleri alma sorumlulukları bulunmaktadır. Riskin beklenen şiddette gerçekleşmemiş olması sevindirici bir durum olmakla beraber alınan tedbirlerin gereksiz olduğunu göstermemektedir. Bahsi geçen çalışmada virüsün akciğerlere çok daha derinlemesine nüfuz ettiği de tespit edilmiş olup bu da hastalığın klinik seyrinin ağır geçmesine sebep olmaktadır.

Pandemi ile ilgili olarak beyanatta bulunan kişilerin tamamının konunun uzmanı olarak tanıtılması ve bu kişilerin ifadelerinin basında yer bulması, ifadelerin doğru olduğunu göstermez. Bilim dünyasında alınan tedbirlerin yerinde olduğu tespitinde bulunan çok daha fazla sayıda ve daha yetkin bilim insanları bulunmakta, ancak bu kişilerin ifadeleri sansasyonel olmadığından basında yeterince yer bulamamaktadır. Bu konuda uzman kuruluşların tespitlerinin dikkate alınması en uygun yol olacaktır.

Sağlık Bakanlığının elinde aşı kaldığı ifadesi doğru değildir.

CEVAP 1- Bakanlığım, pandeminin seyri ve hastalık riski ile en güncel bilgileri zamanında vatandaşlarımıza duyurmuştur. Aşı ile ilgili televizyon spotları, aşı uygulama döneminde yayınlanmış, sonrasında ise yayından kaldırılmıştır.

CEVAP 2- Bakanlığımca, ihtiyaç duyan ve temin imkânı kısıtlı olan bazı ülkelere sembolik miktarda pandemik aşı hibe edilmiştir. KKTC'ye 36.000 doz, Afganistan'a 5.000 doz, Kosova'ya 5.000 doz ve Makedonya'ya 5.000 doz aşı hibe edilmiştir. Bu hibelerin toplam maddi değeri yaklaşık olarak 650 bin TL'dir.

CEVAP 3- Bakanlığımın Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) hastalığından korunma ve kontrol önlemleri şu şekilde özetlenebilir:

81 ilin İl Sağlık Müdürleri / Müdür Yardımcıları, Bulaşıcı Hastalıklar Şube Müdürleri ve Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanlarının katıldığı değerlendirme toplantıları yapılmıştır.

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığıyla etkin mücadele ve bu hastalığın sağlık personeline bulaşma riskinin azaltılmasına yönelik olarak merkezi ve yerel düzeyde hizmet içi eğitim toplantıları düzenlenmiştir. Periyodik olarak düzenlenen ve konunun tüm muhataplarının katıldığı bu toplantılarda hastalık bütün yönleriyle ele alınmış ve katılımcılar hastalıkla ilgili tanı, tedavi ve korunma yöntemleri konusunda bilgilendirilmiştir.

KKKA vaka ve ölüm olaylarının yaşanmaması için kırsal kesime ve piknik alanlarına yapılan ziyaretlerden sonra vücutta kene kontrolü yapılması, kene tutunma ve/veya yapışması halinde

zaman kaybetmeden kişinin kendisi tarafından veya en yakın sağlık kuruluşuna başvurularak kenenin çıkarılmasının sağlanması gerektiği konusunda vatandaşlarımız bilgilendirilmiştir.

Sağlık çalışanları ve halkın eğitimi amacıyla CD, kitapçık, broşür, afiş ve kısa TV filmi gibi eğitim materyalleri hazırlanmış ve dağıtımı sağlanmıştır. Hastalıkla ilgili bilgilere vatandaşlarımızın kolay ulaşabilmesi için bir web sitesi yayımına devam etmektedir.

Toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı başta olmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleriyle iş birliği içerisinde eğitim çalışmaları sürdürülmüştür.

KKKA hastalarının tedavisinde kullanılmak üzere insan ve at kaynaklı hiper immün serum çalışmalarında laboratuvar aşaması tamamlanmış olup klinik çalışmalar devam etmektedir.

KKKA hastalığından korunmaya yönelik aşı çalışmaları Bakanlığımız ve Fırat Üniversitesi işbirliği ile TÜBİTAK projesi şeklinde devam etmektedir.

Bakanlığımızca KKKA hastalığının ülkemizde tespit edildiği 2002 yılında oluşturulan ve ilgili uzman ve akademisyenlerden oluşan KKKA Bilimsel Danışma Kurulu çalışmalarına devam etmektedir.

Pandemi ile ilgili olarak 2005 yılından beri Bakanlığımızın çalışmalarına katkıda bulunan Pandemi Bilim Kurulu, ayrı bir yapıdır. Pandemi Bilim Kurulundan istifa eden kurul üyesi bulunmamaktadır.

CEVAP 4- Pandemi grip aşısının temini için üreticiler ile doğrudan sözleşme yapılmış olup aracı firma bulunmamaktadır.

CEVAP 5- Maliyeti belirleyen faktörler; hastalanan kişi sayısı, polikliniğe başvuru hızı, hastaneye yatış hızı, kişi başına yapılan tedavi harcamaları ve aşılama hızıdır. Pandemi hazırlığı ve sürecinde Bakanlığımızca yapılan direk harcamalar yaklaşık 137 milyon TL'dir. Ayrıca pandeminin en yoğun olduğu dönemlerde 1.2 milyondan fazla vatandaşımız grip nedeniyle hastaneye başvurmuş, 20 binin üzerinde vatandaşımız yatarak tedavi görmüş, yaklaşık 2500'ü de yoğun bakım tedavisine ihtiyaç duymuştur.

CEVAP 6- Bu hastalık şüphesiyle ölen tüm hastalardan numune alınmakta ve Ulusal Referans Laboratuvarımızda teyit edilmektedir. Hastalığın tanısı klinik ve laboratuvar olarak konabildiğinden, nadir rastlanan şüpheli durumlar dışında otopsiye ihtiyaç bulunmamaktadır.

CEVAP 7- Bakanlık bürokratlarımız ve Merkez teşkilatımızda pandemi ile ilgili görev yapan doktorlarımızdan, masrafları herhangi bir firma tarafından karşılanacak şekilde konferans veya bilimsel aktiviteye katılım olmamıştır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.